

Župné mesto Rimavská Sobota

Opis na úrovni archívneho fondu

kód	názov kódu v AJ	obsah	Názov kódu v SJ
3.1.1.	Reference code	SK_1524_2456	Referenčný kód
3.1.2.	Title	Župné mesto Rimavská Sobota	Názov jednotky opisu
3.1.3.	Date(s)	1938 – 1944	Časový rozsah
3.1.4.	Level of description	archívny fond	Úroveň opisu
3.1.5.	Extent and medium of the unit o description (quantity, bulk, or size)	8,300 bm (37 škatúľ spisového materiálu a 3,8 m úradných kníh)	Rozsah a nosič jednotky opisu (množstvo, rozsah alebo veľkosť)
3.2.1.	Name of creator(s)	Župné mesto Rimavská Sobota	Názov pôvodcu
3.2.2.	Administrative history	Na základe viedenskej arbitráže z 2. novembra 1938 a protokolov zo 7. marca 1939 a 4. apríla 1939 pripadla časť Gemera spolu s ďalším územím južného Slovenska Maďarsku. V súvislosti s tým sa zmenila aj organizácia verejnej správy tohto územia. Takzvané „späťpripojené územia“ <i>*visszacsatolt területek*</i> boli začlenené do organizácie maďarskej verejnej správy vládnymi nariadeniami, z ktorých prvé schválil zákonný článok XXXIV/1938 a ostatné boli už vydávané na základe tohto zákona. Dňom 22. decembra 1938 bolo vládnym nariadením č. 335/1938 RT na základe zákona č. XXXIV/1938 na tomto území obnovené župné zriadenie, známe na Slovensku z obdobia pred rokom 1918. Mesto Rimavská Sobota bolo začlenené v Maďarsku do novoutvorenej Gemersko-malohontskej župy <i>*Gömör és Kishont vármegye*</i> a na základe nariadenia maďarského kráľovského ministerstva vnútra č. 6460/1939 z 23. júna 1939 sa od 15. júla 1939 stalo jej sídlom. Mesto malo podobnú správu ako ostatné župné mestá v Maďarsku. Územné zmeny v období rokov 1938 - 1941 a vojnové pomery poslúžili maďarskej vláde ako	Dejiny správy pôvodcu

		<p>zámienka k obmedzovaniu samosprávy - župných funkcionárov menoval minister vnútra. Toto obmedzenie samosprávy bolo legalizované zákonným článkom XXII/1942. Župy boli rozdelené na slúžnovské okresy. Takzvané župné mestá <i>*megyei városok*</i>, obdoba predošlých miest so zriadeným magistrátom, boli postavené na úroveň okresov a ich magistráty prijímali príkazy priamo od podžupana.</p> <p>Obdobie maďarskej štátnej správy v Rimavskej Sobote trvalo de facto do 21. decembra 1944, kedy pre mesto skončila druhá svetová vojna. Ústavným dekrétom vlády ČSR č.18/1944 zo 4. decembra 1944 publikovaným v ústrednom vestníku bolo stanovené, že na oslobodených územiach majú byť volené národné výbory, ako dočasné orgány verejnej správy vo všetkých odboroch, ktoré budú podriadené vláde. Výnimku mali tvoriť okresy „s väčšinou štátne nespolačlivého obyvateľstva“ - medzi nimi aj Rimavská Sobota - kde boli vymenovaní komisári alebo správne komisie. Miestna správna komisia v Rimavskej Sobote prevzala správu mesta 11. apríla 1945.</p>	
3.2.3.	Archival history	<p>Všetky písomnosti pôvodcu boli vedené v centrálnom protokole, veci na vybavovanie príslušným referentom prideloval mešťanosta alebo jeho zástupca. Spôsob vybavenia, pokyny pre uloženie po vybavení, ukladacia lehota a pokyny pre prípadnú skartáciu boli vyznačené na rube podania. Spisy sa zakladali preložené po dĺžke na polovicu, podľa protokolárnych čísel, uložené v zväzkoch, zviazaných v tvrdých doskách. Podania sú v prevažnej miere označené prezentačnou pečiatkou, v ktorej sa uvádza aj číslo predchádzajúceho a pomerne často aj nasledujúceho podania v danej veci. Spisy boli vytvárané z podaní aj niekoľkých rokov, týkajúcich sa jednej veci. Pokiaľ sa v podaní odvolávalo na určité nariadenie, toto sa spravidla v opise prikladalo k podaniu.</p>	Dejiny archívneho fondu
3.2.4.	Immediate source of acquisition or transfer	<p>V pôvodných záznamov v Knihe prírastkov Štátneho okresného archívu v Rimavskej Sobote nie je zmienka o tom, kedy a od koho sa toto prevzatie uskutočnilo - je možné predpokladať, že sa tak stalo asi v roku 1957 prevzatím od MsNV v Rimavskej Sobote - existuje len záznam o prevzatí 10 kníh, 8 protokolov, 8 indexov, 3 iných kníh a 210 balíkov spisov. Archívny fond je zaevidovaný pod číslom 462.</p>	Spôsoby získavania archívnych prírastkov
3.3.1.	Scope and contents	<p>Pomerne dobre zachovaný fond obsahuje agendu vedenia mesta z obdobia druhej svetovej vojny. Je tu pomerne vysoký výskyt rôznych pokynov vojenského charakteru a nariadení na prípravu opatrení na ochranu civilného obyvateľstva. Dopad vojny na chod mesta je zreteľne vidieť v zachovanej agende z roku 1944. Aktivizuje sa nacionalistické hnutie a prejavuje sa to aj v hospodárskom živote obyvateľov mesta. K fondu sa dobre zachovali pôvodné registratúrne</p>	Obsah a rozsah archívneho fondu

		<p>pomôcky, ako aj množstvo účtovných kníh. Vo veľkom rozsahu sa zachovala živnostenská agenda, ktorá sa v menšej alebo väčšej miere nachádza v každej ukladacej jednotke.</p>	
3.3.2.	Appraisal, destruction and scheduling information	<p>Vnútorne vyradovanie bolo vykonané približne v šesťdesiatych rokoch 20. storočia v rozsahu cca 50% pôvodného množstva archívneho materiálu.</p>	Vyradovanie a hodnotenie
3.3.3.	Accruals	<p>Neočakávajú sa.</p>	Možné prírastky
3.3.4.	System of arrangement	<p>Archívny fond je usporiadaný a sprístupnený inventárom v nasledovnej štruktúre:</p> <p>Župné mesto Rimavská Sobota, 1938-1944:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Úradné knihy <ul style="list-style-type: none"> A. Správne 1939-1944 B. Evidencie 1938-1942 (1944) 2. Spisový materiál <ul style="list-style-type: none"> A. Registratúrne pomôcky 1938-1944 B. Spisy 1938-1944 3. Účtovný materiál <ul style="list-style-type: none"> A. Hlavné účtovné knihy 1938-1944 B. Pomocné účtovné knihy 1938-1944 4. Daňový materiál <ul style="list-style-type: none"> A. Daňové knihy 1940-1944 	Spôsob usporiadania
3.4.1.	Conditions governing acces	<p>prístupný</p>	Podmienky prístupu
3.4.2.	Conditions governing reproduction	<p>Archívne dokumenty možno reprodukovať so súhlasom archívu podľa podmienok uvedených v jeho bádateľskom poriadku a v súlade s internými predpismi MV SR.</p>	Podmienky vyhotovovania reprodukcí

3.4.3.	Language /scripts of material	maďarský 98%, slovenský	Jazyk/písmo archívnych dokumentov
3.4.4.	Physical characteristics and technical requirements	nepoškodený	Fyzický stav a technické požiadavky
3.4.5.	Finding aids	Štátny okresný archív v Rimavskej Sobote. Ján Drugda: Župné mesto Rimavská Sobota, 1938 – 1944. Rimavská Sobota 1994. Inventár e. č. 2775.	Vyhľadávacie pomôcky
3.5.1.	Existence and location of originals	Ministerstvo vnútra SR, Štátny archív v Banskej Bystrici, pracovisko Archív Rimavská Sobota, Cukrovarská 48	Existencia a umiestnenie originálov
3.5.2.	Existence and location of copies	Nie je známe.	Existencia a umiestnenie kópií
3.5.3.	Related units of description	Nie sú známe.	Súvisiace jednotky opisu
3.5.4.	Publikation note	Informácie nie sú známe.	Informácie o publikovaní
3.6.1.	Note		Poznámka
3.7.1.	Archivist's note	Opis vyhotovila PhDr. Silvia Pavlíková na základe evidenčného listu archívneho fondu a informácií obsiahnutých v archívnej pomôcke uvedenej v kapitole Vyhľadávacie pomôcky.	Informácia o spracovateľovi a spracovaní
3.7.2.	Rules or conventions	Opis bol vyhotovený podľa ISAD(G): General International Standard Archival Description, Second Edition	Pravidlá alebo zásady

3.7.3.	Date(s) of descriptions	20.11.2017	Dátum vyhotovenia opisu
--------	-------------------------	------------	----------------------------